

UGOVOR O OSTAVI

-
- ❑ ostavoprimac (depozitar) se obvezuje primiti pokretnu stvar od ostavodavca (deponenta) i čuvati je, besplatni ili uz naknadu, te stvar vratiti nakon određenog vremena ili na zahtjev ostavodavca (čl. 725. ZOO)
 - konsenzualan ugovor
 - neformalan
 - imenovan
 - nenaplatan/naplatan
 - jednostrano/dvostrano obvezan
 - ❑ predmet ostave: *pokretne stvari* (čl. 725. ZOO)
 - ❑ ne dolazi do prijenosa vlasništva

Bitni sastojci:

- ❑ predmet ostave
- ❑ vrijeme trajanja ostave
- ❑ naknada (ako naplatna ostava)

OBVEZE OSTAVOPRIMCA

1. PRIMANJE STVARI

2. ČUVANJE STVARI (čl. 727. ZOO)

- ▣ naplatna – kao dobar gospodarstvenik (domaćin)
- ▣ besplatna – kao svoju vlastitu stvar
- ▣ o mjestu i načinu čuvanja odlučuje ostavoprimac ako su ugovoreni, ostavoprimac ih može izmijeniti samo ako to zahtijevaju izmijenjene okolnosti, u suprotnome odgovara i za slučajno oštećenje/propast stvari
- ▣ dužan obavijestiti ostavodavca o svim promjenama koje se odnose na deponiranu stvar kako bi ovaj mogao poduzeti potrebne mjere

❑ zabrana uporabe deponirane stvari

- ako nepotrošna stvar, a uporaba dopuštena: primjena pravila o posudbi na odnose ugovaratelja, pravila o ostavi na vrijeme i mjesto vraćanja stvari
- ako ipak upotrebljava stvar, duguje ostavodavcu naknadu, te odgovara za slučajnu propast/oštećenje stvari (čl. 729. ZOO)
- ako dao drugome na čuvanje (bez pristanka ili bez nužde) odgovara za slučajnu propast/oštećenje (čl. 728. ZOO)
- ne odgovara ako bi stvar slučajno propala/oštetila se i da je postupao u skladu s ugovorom

3. VRAĆANJE STVARI (čl. 731. ZOO)

- u stanju u kojem je primljena, sa svim plodovima i drugim koristima

VRIJEME VRAĆANJA

- ako nije određen rok:
 - kad ostavodavac zatraži
 - kod besplatne ostave: u svako vrijeme (mora obavijestiti ostavodavca i dati mu primjeren rok za preuzimanje stvari)
- ako rok određen:
 - ostavodavac može tražiti i prije roka (osim ako rok ugovoren isključivo u korist ostavoprimac)
- **besplatna ostava** – može vratiti prije roka ako prijeti opasnost oštećenja/propasti ili ako bi daljnje čuvanje moglo uzrokovati štetu
- **naplatna ostava** – ne može vratiti stvar prije roka ili na svoj zahtjev

MJESTO VRAĆANJA

- mjesto vraćanja: mjesto predaje bez obzira gdje se čuva

OBVEZE OSTAVODAVCA

1. PREUZIMANJE STVARI

- ▣ ako ne preuzme: zakašnjenje vjerovnika

2. NAKNADA TROŠKOVA I ŠTETE (čl.732. ZOO)

- ▣ opravdani troškovi (bez obzira da li naplatna ili besplatna ostava)
- ▣ naknaditi štetu koju je ostavoprimatelj imao bez svoje krivnje zbog ostave

3. NAKNADA (kod naplatne ostave)

- ▣ ako ugovorena
- ▣ ako se ostavoprimac bavi primanjem stvari na čuvanje kao svojim redovitim zanimanjem
- ▣ ako se mogla očekivati s obzirom na okolnosti posla

POSEBNI SLUČAJEVI OSTAVE

➤ REDOVITA OSTAVA

➤ NEPRAVA OSTAVA (čl. 735. ZOO)

- ❑ ostavoprimatelj može potrošiti stvari koje su predmet ostave, a mora vratiti istu količinu stvari iste vrste
- ❑ slična ugovoru o zajmu (ali kauza nije davanje u zajam, nego na čuvanje, ostavu)

➤ OSTAVA U NUŽDI (čl. 736. ZOO)

- ❑ kod očite opasnosti za imovinu (požar, potres, itd.) ugroženi ne može slobodno birati ostavoprimca, stvar povjerava prvome koji naiđe
- ❑ nužni ostavoprimac mora čuvati stvar s povećanom pozornošću (ne može se ponašati kao sa svojom stvari)

➤ UGOSTITELJSKA OSTAVA

- ❑ ugovor u turizmu

UGOVOR O USKLADIŠTENJU

-
- ❑ skladištar se obvezuje primiti i čuvati određenu robu, poduzimati ugovorene i potrebne mjere radi njezina očuvanja u određenom stanju, te je predati na zahtjev ostavodavca ili druge ovlaštene osobe, a ostavodavac se obvezuje za to platiti određenu naknadu (čl. 744. ZOO)
 - konsenzualan ugovor
 - dvostrano obvezan
 - naplatan
 - neformalan
 - ❑ supsidijarna primjena pravila o ostavi
 - ❑ moguća primjena pravila o nalogu (u dijelu koji se odnosi na radnje skladištara za račun ostavodavatelja glede potrebnih, nužnih i korisnih troškova te nužne prodaje robe)
 - ❑ opća pravila o vrijednosnim papirima primjenjuju se glede skladišnice i njezina prijenosa

SKLADIŠTA

- ograđeni, otvoreni, natkriveni ili zatvoreni prostor u kojem se čuva roba za prodaju i kupnju, koje rabi i kojim upravlja trgovačko društvo (ili fizička osoba) kojemu je predmet poslovanja skladištenje robe
- ▣ JAVNA: skladišnice
- ▣ PRIVATNA: potvrda o prijemu robe (nije vrijednosni papir i ne predstavlja uskladištenu robu)
- ▣ CARINSKA SKLADIŠTA: prostor pod carinskim nadzorom (Carinski zakon)
 - javno ili privatno carinsko skladište
 - korisnik: osoba deklaracijom obvezana smjestiti robu u postupak carinskog skladištenja ili osoba na koju su prenesena prava i obveze te osobe

OBVEZE SUUGOVARATELJA

- ▣ supsidijarna primjena pravila o ugovoru o zakupu

Posebne obveze i prava skladištara

ODGOVORNOST

- objektivni kriterij (uzročnost)
 - odgovara i za slučajnu štetu nastalu na robi
 - ne ako viša sila, krivnja ostavodavca, mane ili prirodna svojstva robe, neispravna ambalaža (čl. 745. ZOO)
- upozoriti na mane i prirodna svojstva robe, neispravnu ambalažu koje je kao dobar skladištar opazio ili morao opaziti
- robu prodati bez odgađanja na najpogodniji način ako to na skladištarev poziv na vrijeme ne bi mogao učiniti ostavodavac (na robi promjene zbog kojih opasnost da će roba propasti/oštetiti se)
- ograničena odgovornost (stvarna šteta) – do visine vrijednosti robe
 - slučajna propast stvari, obična nepažnja
- ako propast/oštećenje uzrokovao namjerom ili grubom nepažnjom
 - stvarnu štetu + izmakli dobitak

Posebne obveze ostavodavca

- prilikom predaje dati skladištaru sve potrebne obavijesti o robi i izjaviti kolika je njezina vrijednost

SKLADIŠNICA

- vrijednosni papir koji skladištar izdaje ostavodavcu kao dokaz da je robu primio na čuvanje, a koji ujedno sadrži pravo imatelja skladišnice da raspoláže robom
- skladištar izdaje skladišnicu na zahtjev ostavodavca (čl. 754. ZOO)
- dijelovi skladišnice (čl. 755. ZOO):
 - PRIZNANICA – dio skladišnice kojim se može prenijeti vlasništvo (odnosno pravo raspolaganja) na robi
 - ZALOŽNICA – dio skladišnice kojim se može prenijeti založno pravo na uskladištenoj robi
 - moraju se pozivati jedna na drugu

PRIJENOS SKLADIŠNICE

- ❑ skladišnica daje pravo imatelju zahtijevati od skladištara izručenje robe označene u njoj
- ❑ imatelj skladišnice može raspolagati robom označenom u skladišnici njezinim prenošenjem
- ❑ prijenos skladišnice može se obaviti **indosamentom** (potpisivanjem indosanta, dotadašnjeg imatelja mjenice) – priznanica i založnica mogu se prenositi zajedno ili odvojeno
- ❑ indosatar (novi imatelj mjenice) ima pravo zahtijevati da se utvrdi prenošenje (indosiranje) priznanice ili založnice na njega u registar skladišta (registar izdanih skladišnica) gdje će se ubilježiti njegovo sjedište odnosno prebivalište

PRIJEDNOS (INDOSAMENT) PRIZNANICE BEZ ZALOŽNICE

- primatelj priznanice (indosatar) ima pravo od skladištara zahtijevati predaju robe samo ako je imatelju založnice isplatio ili skladištaru položio za imatelja založnice iznos koji treba biti imatelju založnice isplaćen na dan dospelosti potraživanja

PRIJENOS (INDOSAMENT)

ZALOŽNICE BEZ PRIZNANICE

- ❑ primatelj ima pravo zaloga na robi; imatelj založnice (indosatar) nema pravo raspolaganje robom, nego samo pravo zaloga na robi za svoje potraživanje prema indosantu
- ❑ indosatar založnice bez priznanice kojem se ne isplati u roku njegovo potraživanje osigurano založnicom dužan je podići **protest** prema Zakonu o mjenici pod prijetnjom gubitka prava na isplatu prema indosantu
- ❑ nakon podizanja protesta imatelj založnice može nakon proteka osam dana od dospelosti potraživanja zahtijevati prodaju založene robe, a isto može i prenositelj založnice (indosant) koji je isplatio imatelju založnice potraživanje osigurano zalogom
- ❑ od prenositelja založnice (indosanta) imatelj založnice može zahtijevati isplatu tek ako nije mogao postići potpuno namirenje prodajom založene robe
- ❑ imatelj založnice gubi pravo na isplatu prema prenositelju (indosantu) ako ne zahtijeva prodaju robe u roku od mjesec dana od dana protesta

UGOVOR O NALOGU

-
- nalogoprimac se obvezuje nalogodavcu da će za njegov račun poduzeti određene poslove, a nalogodavac ovlašćuje nalogoprimca za poduzimanje tih poslova (čl. 763. ZOO)
 - nalogoprimac ima pravo na naknadu osim ako je drugačije ugovoreno ili proizlazi iz naravi međusobnog odnosa (čl. 763. ZOO)
 - nalogoprimac može prema trećima nastupati:
 - ili u ime nalogodavca
 - ili u svoje ime
 - ali uvijek za račun nalogodavca

1. Nalog s ovlasti za zastupanje

- nalogoprimalac ovlašten djelovati u ime nalogodavca; on je ujedno i zastupnik, primjena odgovarajućih odredbi ugovora o zastupanju
- poslovi koje sklopi nalogoprimalac u ime i za račun nalogodavac smatraju se kao da ih je sklopio sam nalogodavac

2. Nalog bez ovlasti na zastupanje

- u svoje ime, a za račun nalogodavca

- naplatni ugovor (u načelu)
- neformalan
- konsenzualan
- dvostrano obavezan

-
- nalog upućen potencijalnom nalogoprimcu da obavi neki posao s trećom osobom ne predstavlja ugovor o nalogu, već ponudu za sklapanje tog ugovora
 - osoba koja se profesionalno bavi obavljanjem naloga ne mora sklopiti ugovor o nalogu, ali mora dobiveni nalog odbiti i o tome obavijestiti drugu stranu jer inače odgovara za štetu (čl. 764. ZOO)

OBVEZE NALOGOPRIMCA

IZVRŠENJE NALOGA

- ❑ prema primljenim uputama i u granicama naloga, pažnjom dobrog gospodarstvenika (domaćina) (čl. 765. ZOO)
- ❑ dužan paziti na interese nalogodavca i njima se rukovoditi
 - imperativne upute
 - indikativne upute
 - štetne upute
 - ❑ dužan tražiti nove upute
 - ❑ ako ne da nove upute, dužan postupiti kao dobar gospodarstvenik (domaćin) – ako bez naknade postupiti kako bi postupio u vlastitoj stvari
- ❑ odstupanje od naloga (čl. 766. ZOO)
 - iznimno dopušteno bez suglasnosti nalogodavca zbog kratkoće vremena ili drugih uzroka, a nalogoprimac nakon procjene svih okolnosti utemeljeno zaključio da to zahtijevaju interesi nalogodavca
 - za svako odstupanje od naloga nalogoprimac se smatra poslovođom bez naloga

-
- osobno ispuniti nalog (čl. 767. ZOO)
 - osim ako mu je nalogodavac dopustio povjeriti nalog drugome
 - nalogoprimac odgovara samo za izbor zamjenika i za upute koje mu je dao
 - u svim ostalim slučajevima odgovara ne samo za izbor nego i za rad treće osobe
 - ako povjerio drugome bez dopuštenja i bez nužne potrebe odgovara za slučajno oštećenje ili propast stvari koje se dogode kod zamjenika (iznimka od općeg načela da vlasnik snosi rizik!)
 - solidarna odgovornost: istim ugovorom angažiran veći broj nalogoprimca zbog zajedničkog ispunjenja poslova

PODNIJETI IZVJEŠĆE I POLOŽITI RAČUN (čl. 768. i 769. ZOO)

- na zahtjev nalogodavca u svako doba
- nakon obavljenog posla dužan položiti račun i predati sve što je primio bez obzira da li je ono što je od trećega primio za nalogodavca bilo njemu dugovano ili ne

OBVEZE NALOGODAVCA

PLATI TI NALOGOPRIMATELJU NAKNADU I TROŠKOVE

- ❑ naknada: nakon obavljenog posla
- ❑ na zahtjev nalogoprimca: predujem za predviđene izdatke (čl. 772. ZOO)
- ❑ visina naknade: ugovorena; uobičajena; pravična (sud)
- ❑ dužan naknaditi potrebne troškove bez obzira da li je nalogoprimac imao uspjeha (čl. 773. ZOO)
- ❑ dužan preuzeti sve obveze što ih je nalogoprimac preuzeo na sebe (čl. 773. ZOO)
- ❑ Šteta:
 - ako krivnja nalogoprimca – sam ju snosi
 - ako bez krivnje – nalogodavac mu je mora nadoknaditi (čl. 774. ZOO)

PRESTANAK NALOGA

□ ODUSTANAK OD UGOVORA (čl. 779. ZOO)

- nalogodavac: u svako doba, bez obrazloženja, ne gospodarski ugroziti nalogoprimac
- ako nema opravdanih razloga i ako nalog naplatan: nalogodavac dužan isplatiti odgovarajući dio naknade razmjeren uloženom trudu u ispunjenju naloga, platiti potrebne troškove, te naknaditi štetu zbog odustanka od ugovora

□ OTKAZ

- nalogoprimatelj: u svako vrijeme, ali ne u nevrijeme (npr. nalogoprimatelj sklopio povoljan posao s trećim u svoje ime, a zbog otkaza posao ne bi bio ostvaren); u suprotnom, naknaditi štetu
- ako nema osnovanog razloga, dužan naknaditi nalogodavatelju štetu
- ako ima opravdan razlog za otkaz u nevrijeme za nalogodavatelja, nije dužan naknaditi štetu (npr. neplaćanje predujma)
- i nakon otkaza nalogoprimatelj dužan obavljati poslove koji ne trpe odlaganje, sve dok nalogodavatelj ne bude mogao preuzeti brigu

□ PRESTANAK PRAVNE OSOBE (**SMRT** FIZIČKE OSOBE)

□ STEČAJ

UGOVOR O TRGOVINSKOM ZASTUPANJU

-
- **trgovinsko zastupanje:** zastupanje koje zastupnik obavlja kao svoju gospodarsku djelatnost na temelju posebnog ugovora sa zastupanim
 - zastupnik se obvezuje stalno brinuti da treće osobe sklapaju ugovore s njegovim nalogodavcem, te u tom smislu posredovati između njih i nalogodavca; nakon dobivene ovlasti sklapa ugovore s trećima u ime i za račun nalogodavca; a nalogodavac se obvezuje isplatiti određenu naknadu (proviziju) za svaki sklopljeni ugovor (čl. 804. ZOO)
 - dva pravna odnosa:
 - zastupnik – nalogodavac (interni odnos: nalog)
 - zastupnik – treći (eksterni odnos: punomoć)

-
- ❑ u ime i za račun nalogodavca: sva prava i obveze se odnose na nalogodavca
 - ❑ suugovaratelj može valjano činiti izjave u vezi ugovora i nalogodavcu i zastupniku
 - ❑ generalna (opća) punomoć: pravni poslovi koji spadaju u redovito poslovanje
 - ❑ posebne punomoć: i oni koji ne spadaju u redovito poslovanje, ali samo ako izričito ovlašten
 - formalan ugovor
 - konsenzualan
 - dvostrano obvezan
 - naplatan
 - ❑ *del credere* odgovornost – *del credere* provizija
 - zastupnik jamči za ispunjenje obveze trećega
 - ❑ zastupnik (agent) – zastupnički (agencijski) ugovor

OBVEZE ZASTUPNIKA

- ❑ brinuti o interesima nalogodavca; pozornost dobroga gospodarstvenika (čl. 811. ZOO)
- ❑ držati se nalogodavčevih uputa (čl. 813. ZOO)
- ❑ davati nalogodavcu potrebne obavijesti o stanju na tržištu (čl. 812. ZOO)
- ❑ čuvati poslovne tajne nalogodavca za koje je doznao u vezi s povjerenim poslom (čl. 814. ZOO)
- ❑ nakon prestanka ugovora vratiti nalogodavcu stvari koje mu je on dao na uporabu za vrijeme trajanja ugovora (čl. 815. ZOO)
- ❑ ne raditi poslove za drugoj nalogodavca na istom području za istu vrstu poslova

OBVEZE NALOGODAVCA

- ❑ isplatiti naknadu (proviziju) za ugovore sklopljene posredovanjem zastupnika (čl. 819. ZOO)
- ❑ isplatiti naknadu za ugovore koje je neposredno sklopio s klijentima koje je našao zastupnik
- ❑ pravo na proviziju stječe se kada je ugovor ispunjen; ili ako neispunjen, ali uzroci na strani nalogodavca
- ❑ visina provizije: ugovor; tarifa; uobičajena provizija (čl. 820. ZOO)
- ❑ isplatiti posebne troškove koje je zastupnik učinio u korist nalogodavca ili na njegov nalog; nema pravo na naknadu redovitih troškova
- ❑ staviti zastupniku na raspolaganje dokumentaciju potrebnu za obavljanje zastupničkih poslova
- ❑ bez odlaganja obavijestiti zastupnika o odluci o prihvatu ili odbijanju sklapanja ugovora koji je pripremio zastupnik

PRESTANAK UGOVORA

- ▣ istek roka
- ▣ otkaz
- ▣ raskid